

IDEOITA

Tehtävärasteille!

Tämä ohje sisältää ideoita tehtävärasteiksi. Ideat laadittiin osaksi Sotkamopäivän (2019) tapahtumaa, mutta ne ovat sovellettavissa vastaaviin koko perheen tai lasten tapahtumiin. Ideoinnista vastaa teatteri-ilmaisun ohjaaja Saara Karjalainen.

Nallen piilotus/etsintä

Ideana on etsiä lähiympäristöön piilotettu pehmolelu tai vaihtoehtoisesti piilottaa lähiympäristöön pehmolelu, jonka joku muu (esim. vanhempi tai sisarus) saa käydä sitten etsimässä.

Rastille tultaessa rastin vetäjä kertoo lähiympäristöön eksyneen pehmoleluja, jotka täytyy pelastaa. Kerralla voi pelastaa vain yhden pehmolelun.

Pehmoleluja kannattaa piilottaa eri ikäryhmät huomioiden vaikeisiin piiloihin ja helppoihin piiloihin. Helpot piilot voi suunnata esimerkiksi alle kouluikäisille ja ne voi merkata esimerkiksi punaisella nauhalla. Isompia lapsia voi kehottaa pelastamaan nauhattomia pehmoja.

Tarvikkeet: Pehmoleluja (jotka saavat likaantua tai ovat pestävissä), kori pelastetuille pehmoille

Valmistelut: Piilo-leikille hyvän ympäristön etsiminen, alueen rajaaminen, isoille ja pienille lapsille suunnattujen pehmolelujen merkkäminen

Onginta & loitsiminen

Vanhassa kunnan onginnassa ongitaan aarteita! Onginnan voi järjestää niin, että onki lasketaan "veteen" esimerkiksi verhon taakse, jolloin lapsi pääsee itse käsittelemään onkea. Vaihtoehtoisesti aikuinen voi laskea ongella aarteen piilosta esimerkiksi uimakopista tai puusta, jolloin lasten täytyy esimerkiksi loitsia aarre esiin.

Ongintaan tai loitsimiseen voi yhdistää esimerkiksi jonkin lorun, joka täytyy loruilla, jotta saisi saalista. Tai tehtävänä voi olla keksiä oma loitsu jolla saaliin saisi houkuteltua onkeen.

Tarvikkeet: Onkivapa (voi olla oikea tai esimerkiksi pitkä tukeva keppi, harjanvarsi tms.), siimaa tai muuta narua vapaan, pieni kori (tai sanko jonne saalis mahtuu), saaliita/aarteita, mahdollisesti kangas tai muu vastaava (jonka taakse ongitaan), somisteita (esim. kaloja, kalaverkkoa tms.)

Valmistelut: Onginta-paikan valmistus ja somistus, aarteiden valmistus/kokoaminen, ongen valmistus

Köysirata

Ideana on pujotella köydestä lähiympäristöön rata, joka lasten täytyy kulkea alusta loppuun pitämällä koko ajan kädellä kiinni köydestä.

Rata voi olla pitkä tai lyhyt. Rata on helppo pujotella esimerkiksi männikköön.

Pienille lapsille radan seuraaminen voi itsessään voi olla riittävän kinkkinen tehtävä. Isompien lapsien kohdalla tehtävää voi vaikeuttaa sulkemalla näköaistin pois, jolloin radasta tulee sokkorata. Rataa suunnitellessa ja tehdessä kannattaa ottaa huomioon mahdolliset kannot, kivet, risut tai muut terävät kulmat, joiden yhteydessä radalla voi sattua haavereita.

Tarvikkeet: Pitkä köysi tai köysiä, selkeä aloituspiste radalle (esim. kyltti "ALOITUS") ja selkeä loppupiste radalle (esim. kyltti "LOPETUS"), pipoja, kangasta, hikipantoja tai huiveja silmien peittämiseen

Valmistelut: Radan rakentaminen ja testaus

Kuva: Emily Wallis

Hiekkalinnan rakennus

Tämä rasti tulisi sijoittaa hiekkarannalle tai -laatikolle. Tehtävänä on rakentaa pieni pala osaksi yhteistä hiekkalinna-kaupunkia. Oma pala voi olla millainen hiekkarakennus tai -muodostelma tahansa, tehtävä lasketaan suoritetuksi kun oma pala on valmistunut ja sen esittelee rastia valvovalle aikuiselle.

Jotta hiekkalinna-kaupunki ei lähtisi aivan tyhjästä, on rastin pitäjän hyvä rakentaa kaupungille hieno ja mukaan rakennukseen houkutteleva pohja. Kaupungin rakennuksessa voi hyödyntää myös muita luonnonmateriaaleja kuten tikkuja, keppejä, käpyjä, lehtiä ja pieniä kiviä. Jos haluaa, kaupunkiin voi varata myös hiekkalelu-autoja tms.

Tarvikkeet: Hiekkaämpäreitä, -lappioita ja -haravoita, välineitä hiekan kasteluun jos sattuu todella kuiva ja paahteinen päivä (kaupunki voi romahtaa hiekan kuivuessa liikaa)

Valmistelut: Upean hiekkalinnakaupungin pohjan valmistaminen

Tohelon paikkaus

Rastin ideana on paikata Tohelo. Tohelo on aikuinen, joka on toheloanut koko kroppansa täyteen paikattavia haavoja ja vammoja. Rasti on suoritettu kun yksi Tohelon haavoista on hoidettu. Vammat ja haavat eivät tietenkään ole oikeita, vaan kyseessä on leikki, jossa aikuisten ja lasten roolit on pyöräytetty nurinkurin.

Mitä paikatun näköinen ja hupsumpi Tohelo on, sen parempi. Vaikka Tohelo olisi jo yltäpäätä sideharsojen ja laastareiden peitossa, Tohelo keksii aina uuden kohdan, jota paikata. Tohelon rooli vaatii esittäjältään leikkimielteä sekä kykyä heittäytyä ja keksiä tarinoita kuvitteellisiin haavoihin johtaneista sattumuksista. Rastin valvoja voi osallistua myös Tohelon paikkaamiseen ja samalla kertoa lapsille ensiaputaidoista.

Tarvikkeet: Paljon sideharsoja, laastareita ja muita ensiaputarvikkeita, tuoli (Tohelolle), leikkilääkkeitä, kuumemittari, stetoskooppi etc.

Valmistelut: Tohelolle voi halutessaan maskeerata haavoja ja kolhuja etukäteen, ensiaputaitoja on hyvä kerrata (jotta voi opastaa lapsia)

Maskotin lomakuvaus

Rastin ideana on maskotin omakuvaus. (Esimerkiksi Sotkamo-päivän tapauksessa kyseessä oli Sotkamon kunnan maskotti pesinälle Väinö.) Tehtävänä on ottaa maskotista lomakuva. Kuva otetaan omalla tai esimerkiksi vanhemman puhelimella. Maskotin lisäksi paikalle on varattu erilaista kesäistä rekvisiittaa, jota kuvan sommittelussa saa hyödyntää. Rasti on suoritettu kun onnistunut lomakuva näytetään rastia valvovalle aikuiselle. Oheen voi liittää tapahtuman hashtagin, jota toivotaan käytettävän kuvien mahdollisen julkaisemisen yhteydessä.

Tarvikkeet: Kesäistä rekvisiittaa (esim. aurinkovarjo, puutarhatuoli, aurinkolasit, eväitä, kesähattuja, rantaleluja, lehtiä yms.), maskotti, kamera (siltä varalta, jos ei ole omaa)

Valmistelut: Maskotin somistaminen kesäkuuntoon, kuvauspaikan valitseminen

Kuvassa Sotkamon maskotti Väinö. Kuva: Sotkamo-lehti/
Mari Tikkenen

Pulmapelit

Rastilta löytyy kokoelma erilaisia pulmapelejä (ei virtuaalisia, vaan konkreettisia, klassikko-esimerkinä Rubiikinkuutio). Tehtävänä on ratkaista yksi niistä. Pulmapelit voi asettaa esimerkiksi pöydälle, jonka ympärille niitä voi asettaa ratkaisemaan. Jos pelejä on paljon, ne voi lajitella ja merkata haastavuusasteensa mukaan.

Rastin valvojien on hyvä osata ratkaista ainakin muutama pulmapeleistä.

Tarvikkeet: Pulmapelejä, pöytä/taso, penkkejä

Valmistelut: Pulmapelien luokitus vaikeustason mukaan

Jättisaippuakuplat

Rastilla tehtävänä on tehdä yksi onnistunut jättisaippuakupla.

Jättisaippuakuplia voi tehdä usealla eri tekniikalla. Suurimmat kuplat syntyvät narulla ja tikuilla, mutta myös kaupasta löytyy valmiina keskivertoa suurempia muovisia saippuakuplarenkaita.

Jättisaippuakuplien ohje:

- 3 litraa vettä
- 500g hienoa sokeria
- 0,5dl liisterijauhetta
- 2,5dl astianpesuainetta (Fairy)

Vesi keitetään ja siihen lisätään sokeri. Liuos jäähdytetään huoneen lämpöiseksi ja sen jälkeen siihen lisätään muut aineet. Vatkaa seosta vispilällä kun lisäät liisterin. Jätä seos ämpäriin tekeytymään yön yli. Muista sulkea ämpäri kannella tai esim. leivinpaperilla ja narulla! Seos säilyy kuukausia suljetussa astiassa.

Ohje: www.prinsessajuttu.fi

Kuva: Emilia Piippola

Rastin alueeksi on hyvä valita sellainen ympäristö, joka ei kärsi liikaa kuplien tuomasta saippuasta. Jättisaippuakuplat vaativat pientä perehtymistä ennen valmistusta. Saippuakuplaohjeen toimivuus on hyvä testata etukäteen. Lisäksi kuplien muodostamisen tekniikkaa kannattaa harjoitella, jos se ei ole rastin vetäjälle entuudestaan tuttu.

Tarvikkeet: Saippuakupla-nestettä, renkaita tai tikku + naru -välineitä, paperia sotkujen varalle

Valmistelut: Saippuakupla-nesteen valmistus, tikku + naru-välineiden valmistus, testaaminen

Kepparirata

Rastilla ideana on ratsastaa hyväksytysti läpi keppihevusrata. Ratsastuksessa sovelletaan esteratsastuksen sääntöjä. Yksi ratsu kerrallaan, esteet suoritetaan radan määräämässä järjestyksessä jne. Rastia valvova aikuinen arvioi, onko rata suoritettu riittävän hyvin. Esteistä on tärkeää rakentaa turvallisia, jotta niihin ei kompastuta. Joustava naru tai puomi, joka putoaa osuttaessa on kiinteää estettä parempi vaihtoehto. Rastilla on oltava vähintään kaksi keppihevosta, joista kukin ratsastaja saa valita mieleisensä. Myös omalla ratsulla saa ratsastaa. Rastille on hyvä varata suhteellisen tasainen alue ratsastukseen. Keppihevosista löytyy paljon lisää tietoa netistä etsimällä.

Tarvikkeet: Esteet, keppihevokset, merkkejä alueen rajaamiseen, pilli

Valmistelut: Esteradan rakennus

Kuva: Hämeenlinnan kaupunkiutiset / Heli Karttunen

Vesi-ilmapallon heitto

Rastilla tehtävänä on heittää vesi-ilmapallolla osuma toivottuun kohteeseen. Kohde voi olla esimerkiksi "merenneito" eli hupsu aikuinen "merenneito"-puvussa tai vaikkapa sanko tai kottikärry.

Jokaiselle voi varata esimerkiksi 3 yritystä eli 3 palloa. Heittämisen on hyvä tapahtua vain määrättyyn suuntaan ja on hyvä teroittaa, ettei palloilla saa heitellä muita kuin kohdetta. Pallojen täyttämiseen on hyvä varata runsaasti aikaa. Arvioikaa ensin tapahtuman kävijämäärä, jotta tiedetään paljonko palloja täyttää.

Rastille on hyvä varata alue, joka saa kastua ja josta on helppoa kerätä särkyneistä palloista jäävät roskat talteen.

Tarvikkeet: vesi-ilmapalloja, sankoja täytettyjen vesi-ilmapallojen säilyttämiseen, pyyhkeitä (mahdolliselle "Merenneidolle"), mahdollisen "Merenneidon" asusteet tai jokin muu kohde, välineitä heittoalueen merkkäamiseen

Valmistelut: vesi-ilmapallojen täyttö, mahdollisen "Merenneidon" laittaminen

Saaviin heitto

Rastilla tehtävänä on heittää kolme eri kokoista ja painoista esinettä saaviin. Heitettävät esineet voi jakaa esimerkiksi painonsa mukaan kategorioihin, joista kustakin täytyy saada heitettyä yksi esine saaviin. Yrityksiä voi olla rajaton tai rajattu määrä. Esineet voivat olla vaikka kuinka kummallisia tahansa - mitä hupsumpi esine, sitä parempi. Rastin valvoja tuomaroit heittäjien suorituksia tarvittaessa. Pienille lapsille voidaan katsoa oma heittoalue vähän lähempää saavia.

Rastille on järkevää varata paikka, jossa esineiden nakkelusta ei aiheudu vahinkoa. Esineitä heittäessä on hyvä teroittaa, että heitto tapahtuu vain määrättyyn suuntaan.

Tarvikkeet: Läjäpäin erilaisia esineitä, suuri saavi, väline heittoalueen merkkauttamiseen

Valmistelut: Erilaisten esineiden kerääminen, heittoalueen valitseminen

Glitteröinti/kasvomaalaus

Rastilla lapset saavat kasvomaalauksia ja/tai glitteröintiä. Rastipassiin saa leiman kun on saanut poskelleen maalauksen.

Rastin valvojat tekevät yksinkertaisia kasvomaalauksia tai glitteröintiä.

Kasvoväreinä kannattaa käyttää vain kasvoväreiksi tarkoitettuja värejä. Kuvaideoita löytää netistä etsimällä. Voi olla hyvä valita 3-5 erilaista kuvavaihtoehtoa, joista lapsi valitsee mieleisensä.

Glitteröinnissä koristuksia tehdään askartelusta tutulla glitterillä ja vaseliinilla. Ensin vaseliinia levitetään iholle "liimaksi" vanupuikolla, minkä jälkeen glitter töpötetään kuivalla pensselillä vaselinin päälle. Molempiin vaihtoehtoihin on hyvä varata riittävästi pensseleitä ja puhdistusliinoja. Glitteröitäessä käyttäkää vain ekologisia biohajoavia glittereitä.

Tarvikkeet: kasvomaalit/glitteriä + vaseliini, pensseleitä, puhdistusliinoja, tuoleja, taso/pöytä tarvikkeille, peili

Valmistelut: tekniikkaan tutustuminen, kasvomaalaus-/glitterpisteen rakennus sujuvaksi